

แนวปฏิบัติทางการแพทย์แบบผสมผสาน (PITEC) สำหรับผู้ป่วยหลังทำหัตถการถ่างขยายหลอดเลือดหัวใจ คลินิกโรคหลอดเลือดหัวใจ โรงพยาบาลลำปาง

ปิยวรา กาจาริ พรทิพา ทักซิณ และพูนทรัพย์ จันทรทิพย์

หลักการและเหตุผล: ผู้ป่วยภายหลังทำหัตถการถ่างขยายหลอดเลือดหัวใจและเข้ารับการติดตามอาการที่คลินิกโรคหลอดเลือดหัวใจ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลลำปาง มีความสามารถในการดูแลตนเองระดับต่ำและควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพร้อยละ 38.2 ร่วมกับการเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลักของโรคหัวใจภายใน 30 วัน ร้อยละ 5.2 เป็นเหตุให้พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลแบบผสมผสาน (PITEC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเองและป้องกันการเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลักของโรคหัวใจ

วิธีการศึกษา: สืบค้นเอกสารวิชาการที่เผยแพร่ในปี ค.ศ. 2020-2025 จำนวน 15 เรื่อง พัฒนาแนวปฏิบัติโดยใช้หลักการของสภาวิจัยด้านการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) และจัดลำดับความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์ของ Melnyk & Fineout-Overholt (2023) สังเคราะห์และยกร่างแนวปฏิบัติทางการแพทย์ โดยใช้หลักการดูแลแบบผสมผสาน (PITEC) ประกอบด้วย 1) การดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient-Centered Care) 2) การดูแลร่วมกันของทีมสหสาขาวิชาชีพ (Interprofessional Collaboration) 3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Technology Integration) 4) การปฏิบัติการพยาบาลภายใต้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based practice, EBP) และ 5) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement, CQI) จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินภาวะสุขภาพ 27 ข้อ 2) การจัดการตามระดับความเสี่ยง 4 ข้อ 3) การปฏิบัติการพยาบาล 9 ข้อ 4) การสอนและให้คำแนะนำ 6 ข้อ และ 5) การบันทึก 4 ข้อ ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพแนวปฏิบัติ (AGREE II) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ผลรวมของคะแนนแต่ละรายด้าน มากกว่าร้อยละ 90 ทดลองใช้แนวปฏิบัติในเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม 2568 ในกลุ่มผู้ป่วยที่เข้ารับการติดตามอาการที่คลินิกโรคหลอดเลือดหัวใจ 29 คน และพยาบาลวิชาชีพ 2 คน

ผลการศึกษา: เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้แนวปฏิบัติ พบว่าผู้ป่วยมีคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองระดับดีและดีมากร้อยละ 46.5 และร้อยละ 88.1 ตามลำดับ พบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลักของโรคหัวใจร้อยละ 5.2 และร้อยละ 2.4 ตามลำดับ พยาบาลมีความพึงพอใจและปฏิบัติตามกระบวนการแนวปฏิบัติร้อยละ 100 ผู้ป่วยมีความพึงพอใจในการดูแลด้วยแนวปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากร้อยละ 98.2

สรุปผล: ผู้ป่วยมีระดับคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองเพิ่มขึ้น แต่ยังคงเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลักของโรคหัวใจ ผู้ป่วยและพยาบาลมีความพึงพอใจในระดับมาก

การอภิปรายผล: คะแนนความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นและจำนวนของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลักของโรคหัวใจที่ลดลง เป็นผลมาจากแนวปฏิบัติเน้นการดูแลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง การดูแลร่วมกันระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพตามระดับความเสี่ยงของการเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วยทางไกล และมีการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะหรือการพัฒนา: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สนับสนุนการให้บริการทางไกลแบบเชิงรุกในการติดตามและประเมินผลลัพธ์ด้านสุขภาพของผู้ป่วย ด้านปฏิบัติการพยาบาล จัดทำแอปพลิเคชันเพื่อประเมินระดับความเสี่ยงของการเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลักของโรคหัวใจและความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วย รวมทั้งให้คำแนะนำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตามระดับความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบาย Smart Hospital